

GRAL

GRADU AMAIERAKO LANA: IRAKASKUNTZA GIDA

SOZIOLOGIA

GRAL IRAKASKUNTZA GIDA

Aitorpena – Ez komertziala – LanEratorririk sortu gabe (CC by-nc-nd 2.5 ES): egileak baimena ematen du bere lana kopia, erreproduzitu, hedatu eta zabalkunde publikoa egiteko, betiere benetako egilea aipatuta eta onartuta. Dena dela, ez zaio baimenik ematen horren lan eratorririk sortzeko, ezta lana komertzialez erabiltzeko ere.

GIZARTE ETA KOMUNIKAZIO ZIENTZIEN FAKULTATEA
Sarriena auzoa z/g
48940 - LEIOA

Aurkibidea

01 HELBURUAK	1
02 AURRETIAZKO BALDINTZAK	1
03 GAITASUNAK	2
04 LAN-ORDUAK	2
05 TUTORETZA	3
06 LANA EGITEKO IRIZPIDEAK	3
06.1 GRALAREN EGITURA	3
06.1.1 Ikerketa lanak	3
06.1.2 Programa edo gizarte esku-hartze politika baten diseinua	4
06.2 ELEMENTU FORMALAK	5
06.3 ALDERDI ETIKOAK	5
07 DEFENTSA ETA EBALUAZIOA	6
07.1 EBALUAZIO-sistema	6
07.2 EBALUAZIO IRIZPIDE ORIENTAGARRIAK	6
08 BIBLIOGRAFIA	8

SOZIOLOGIA

Gradu Amaierako Lanaren Irakaskuntza Gida

01 HELBURUAK

Gradu Amaierako Lanean (GRAL), jatorrizko proiektu, memoria edo azterlan bat gauzatu behar du ikasle bakoitzak banakako jardunean, zuzendari baten edo gehiagoren gainbegiratze-lanarekin. Lan horretan txertatu eta garatu beharko dira, hain zuzen, Gradu ikaskuntza-prozesuan zehar jasotako prestakuntza-edukiak, gaitasunak eta trebetasunak.

GRALak erakutsi beharko du ikasleak graduaren zehar landutako gaitasun teoriko, praktikoa, instrumental eta metodologikoak barneratu dituela. Hori dela eta, Gradu Amaierako Lana tituluarekin lotutako gaitasun orokorrak aplikatzeari begira eta oro har, ikaslearen ikasketa-arlokoak izango diren datu garrantzitsuak bilatu, kudeatu, antolatu eta interpretatzeari begira egingo da, ikasleak gizarteari, zientziari, teknologiari edo etikari lotutako gai garrantzitsuei buruzko gogoeta egin eta proposamenak eman ditzan, eta gogoeta eta proposamen horiek kritikoak, logikoak eta sortzaileak izan daitezzen.

02 AURRETIAZKO BALDINTZAK

Gradu Amaierako Lanaren matrikula egiteko ikasleak ondorengo baldintzak izango ditu kontuan:

- Unibertsitateak ikasturte bakoitzean ezartzen duen matrikula-epe orokorraren barnean edo kasuan kasuko ikasturtean zehar egingo da, ikastegiaren egutegiak zehaztutakoaren arabera.
- Horretarako, ikasleak beharrezko prezio publikoak ordainduko ditu, esleituta dituen kredituen arabera.
- Gradu Amaierako Lanaren matrikula egiteko ikasleak matrikulatuta izan beharko ditu ikasketa plana amaitzeko geratzen zaizkion irakasgai guztiak.

03 GAITASUNAK

Gradu Amaierako Lanean txertatu eta garatu beharko dira Graduoko ikaskuntza-prozesuan zehar jasotako prestakuntza-edukiak, gaitasunak eta trebetasunak. Hortaz, Gradu Amaierako Lanean garatu nahi dira tituluaren honako gaitasun orokor hauek:

- Arazo eta premia sozialei buruzko informazioa modu sintetikoan aztertzea, bereziki genero, klase sozial eta etnia desberdintasunei dagokionean.
- Datu eta praktika sozialen aurrean jarrera kritikoa garatzea.
- Politika publiko eta gizarte esku-hartze proiektuen eta emaitzen diseinatzea, kudeatzea eta ebaluatzea.
- Erakunde publikoetako eta pribatuetako hezkuntza eta trebakuntza politiken eta programen diseinatzea eta ebaluatzea, bereziki bakearen kultura eta balio demokratikoak sustatzen dituztenak.
- Antolamendu publikoen eta pribatuen kudeaketa estrategikoa elaboratzea eta garatzea.
- Ikerketa soziologiko baten txostena elaboratzea eta aurkeztea.
- Antolamendu publiko eta pribatuen egituretan sortzen diren oinarritzko prozesu eta premiak identifikatzea eta aztertzea.
- Arazo sozial garrantzitsuenen oinarritzko osagaiak identifikatzea eta zehaztea.
- Planteatutako helburuentzat egokiagoak diren teknikak aplikatuz ikerketa soziologikoa planifikatzea eta gauzatzea.
- Etorkizun profesionalari begira, analisi eta argudio soziologikoetan zehaztasun etiko eta intelektuala erabiltzea.

04 LAN-ORDUAK

Gradu Amaierako lanak 12 ECTS kredituko balioa du eta ikaslearen 300 lan-orduren baliokidea da (bertaratzekoak eta ezbertaratzekoak).

Aurrez aurreko orduak ikasleak jasotako mintegiei, tutoretzei eta defentsa publikoari dagozkie. Aurrez aurrekoak ez diren orduak, berriz, ikasleen lan autonomoari dagozkio; ordu horietan, ikasleak Gradu Amaierako Lana garatu, memoria idatzi eta defentsa publikoa prestatuko du.

05 TUTORETZA

Zuzendaria arduratuko da ikasle bakoitzari lanaren ezaugarriak azaltzeaz, baita ere lanaren jarraipena egiteaz eta garapenean hura orientatzeaz eta gainbegiratzeaz. Haren ardura da ere ezarritako helburuak eta graduko gaitasunak beteko direla bermatzea. Zuzendaritza lana bukatzean eta GRALa defendatu aurretik ikasleari eta proposatu epai-mahairi emango zaien txostena idatzi beharko du ere.

Tutoretza-lanaren saioak egutegi honen arabera egingo dira, gutxi gorabehera:

1. Saioa	Azaroa	Izena ematean izendatutako gai-arloaren baitako gaia zehaztea. Lan-egutegia.
2. Saioa	Abendua	Jarraipeneko lehen saioa.
3. Saioa	Urtarrila/Otsaila	Jarraipeneko bigarren saioa.
4. Saioa	Martxoa/Apirila	Jarraipeneko hirugarren saioa.
5. Saioa	Maiatza	Amaierako lana ematea tutoreari eta defentsa publikoa prestatzea.

06 LANA EGITEKO IRIZPIDEAK

06.1 GRALAREN EGITURA

Oho har, Gradu Amaierako Lanek honako egitura hauetako bat izango dute:

1. Gizarte ikerketa lana teoriko edo/eta enpirikoa.
2. Programa edo gizarte esku-hartze politika baten diseinua, analisia eta ebaluazioa.

06.1.1 **Gizarte ikerketa lana**

Honako egitura izango dute, orientazio moduan:

- Azala: lanaren izenburua, egilea, zuzendaria, gradua eta ikasturtea.
- Aurkibidea: orrialde-zenbaketa; beharrezkoa izanez gero, taulen eta grafikoen aurkibidea gehi daiteke.
- Sarrera: ikerketaren xedearen aurkezpena eta zehaztasuna, lanaren helburuen zehaztapena, lan-hipotesiak, gaiaren egoerari buruzko laburpena.

- Metodologia: metodologiaren eta ikerketa tekniken zehaztapena eta ikerketa xedearekiko duen egokitasunaren azalpena, landa-lanaren azalpena.
- Garapena: edukiaren eta ikerketan lortutako emaitzen azalpena.
- Ondorioak: sarreran planteatutako helburuekin modu koherentean ordenatuak.
- Bibliografia: testuan aipatutako liburuak, aldizkari zientifikoetako artikulak, tesiak, web orriak, etab.
- Eranskinak: taulak, irudiak, gidoiak edo zeinahi material osagarri. Lanaren originaltasuna adierazten duen dokumentu oro gehituko da eranskinean; elkarrizketak, datu-baseak, hau da, epaimahaiarentzat egindako lanaren froga izan daitekeen guztia. Informazio hori ematean iturrien anonimotasuna bermatuko da eta ikerkuntza zientifikoaren irizpide etikoak errespetatuko dira.

06.1.2 Programa edo gizarte esku-hartze politika baten diseinua

Egindako lana azaltzen duen memoria bat izan beharko dute, eta honako egitura hau izango dute, orientazio moduan Honako egitura izango dute, orientazio moduan:

- Azala: lanaren izenburua, egilea, zuzendaria, gradua eta ikasturtea.
- Aurkibidea: orrialde-zenbaketa; beharrezkoa izanez gero, taulen eta grafikoen aurkibidea gehi daiteke.
- Sarrera: proiektuaren edo lanaren helburuen eta testuinguruaren eta aurrekarien aurkezpena eta zehaztasuna.
- Garapena: egindako lanaren eta proiektuaren bideragarritasunaren deskribapena.
- Ondorioak: lanarekin garatu diren tituluko gaitasunekin lotuta azalduak.
- Bibliografia: testuan aipatutako liburuak, artíkulu zientifikoak, tesiak, web orriak, pelikulak, audioak, etab.
- Eranskinak: taulak, irudiak, gidoiak edo zeinahi material osagarri.

06.2 ELEMENTU FORMALAK

- Gradu Amaierako Lanaren luzera 10.000-12.000 hitzekoa izango da gutxi gora behera ikerketa-lanetarako eta proiektuetarako, eranskinak barne hartu gabe, eta lan sortzaileen eta esperimentalen memoriek 5.000-6.000 hitz izango dituzte.
- Bibliografia modu egokian aipatu behar da, estandarra den estilotakoaren bati jarraituz, adibidez, APA, UNE Harvard edo Fakultatean egindako "[Gizarte eta Komunikazio Zientzietan Bibliografia eta Aipuak Txertatzeko Moduari Buruzko Gidaliburua](#)".
- Taulek zenbakituta eta izendatuta egon behar dute eta horren iturriak identifikatuta egon behar dute.
- **Erabat debekatuta dago testuen zatiak hitzez hitz idaztea** (izan liburuetakoa, aldizkari zientifikoetako artikuluetakoak, tesietakoak, web orrietakoak, etab.), baldin eta ez bada behar bezala aipatzen testuan alde aurretik eta ez bada identifikatzen berau lortzen den iturria. Bestela, plagiotzat hartuko da eta lanak zero kalifikazioa izango du. Ikasleak jakin behar du Fakultateko irakasleak eskura dituela plagioari aurre egiteko eta detektatzeko tresnak, bai tutoretza prozesuaren zehar bai ikasleak GRALa bukatu eta aurkezten den unean.

06.3 ALDERDI ETIKOAK

1. - Gizakiekin, haien datuekin eta laginekin, animaliekin, edo agente biologikoekin edo genetikoki eraldatutako organismoekin ikerketa jardueraren bat egitea eskatzen duten lanen kasuan, tutoreak, lana mota horretakoa dela behin identifikatuta, ikasleari lagunduko dio baloratzen ondorio etikoen garrantzia eta azalduko dio nola bete lan akademietarako indarrean dauden jarraibide espezifikoak, UPV/EHUren ikerketa eta irakaskuntzaren arloko Etika Batzordearen webgunean argitaratuak.

2. Aipatutako kasu horietan, UPV/EHUren ikerketa eta irakaskuntzaren arloko Etika Batzordearen jarraibideetan aipatzen diren dokumentuak aurkeztu beharko ditu ikasleak, GRALa defendatzeko gainerako dokumentuekin batera. Alderdi hori arreta bereziz gainbegiratu beharko du tutoreak. Etika Zerbitzuak, bere aldetik, jarraibideak eta prozedurak etengabe hobetzen direla zainduko du, estandar etikoak betetzea errazteko eta betetze horren justifikazioa ahalik eta arinen egiteko.

3. Egindako beste jarduera akademiko batzuetatik (praktikak, prestakuntza duala, etab.) eratorritako informazioa bigarren mailan erabiltzen duten lanen kasuan, 8. artikuluan xedatutakoa bete beharko da informazioa anonimoa izan dadin eta inplikaturako pertsonak ezingo direla identifikatuko bermatzeko, baina ez da aurkeztu beharko dokumentu gehiago. Hala ere, GRALean zehazki aipatu beharko da informazio iturria,

bai eta zer egin den anonimotasuna bermatzeko ere. Alde horiek arreta bereziz gainbegiratu beharko ditu tutoreak.

4. Ondorio etikoak dituzten lanen defentsan, epaimahaiak ebaluatuko du, baita ere, bete diren lan akademikoetarako indarrean dauden jarraibide etiko espezifikoak. Izan ere, ondorio etikoak ezagutzea eta jarraibideak betetzea zeharkako gaitasunak dira, ikerketa jarduerari ekiteko aukera ematen duten lanetan frogatu beharrekoak.

07 DEFENTSA ETA EBALUAZIOA

Ikasleak GAUR plataforman defentsa eskatuko du eta ADDI plataforman igoko du Gradu Amaierako Lana ikastegiko [GRAL egutegiak](#) xedatutako epean. Lanaren nolakotasunak bestelako bitartekoren bat eskatzen badu Dekanotzan utziko ditu lanaren lau kopia.

Gradu Amaierako Lanaren defentsa aurrez aurre eta ekitaldi publikoan egin beharko du ikasleak.

Ikasle bakoitzak bere Gradu Amaierako Lanaren helburuak, metodologia, edukia eta ondorioak aurkezteko gehieneko denbora izango du. Eta, ondoren, epaimahaiko kideek egin eta eskatu ahal izango dizkioten galdera, azalpen, iruzkin eta iradokizunei erantzungo die. Gradu Amaierako Lanaren defentsak, gehienez ere, 20 minutuko iraupena izango du.

07.1 EBALUAZIO-SISTEMA

- Lanaren prozesuaren ebaluazioa: zuzendariaren txostena da abiapuntua. Lana ebaluatzean epaimahaiak kontuan izango du.
- Lanaren ebaluazioa.
- Defentsaren ebaluazioa.

07.2 EBALUAZIO IRIZPIDE ORIENTAGARRIAK

1. **Zuzendarien txostena:** Ebaluatuko da, besteak beste, lanaren interesa, konplexutasuna eta originaltasuna, ikaslearen arduraldia eta inplikazioa, epeak betetzea Gradu Amaierako Lana egitean.
2. Lanaren ebaluazioa
 - a **Gizarte ikerketa lanen kasuan**
 - Ikerketa objektuaren aukeraketa eta justifikazioa.
 - Ikergaiaren eta esparru teorikoaren planteamendua eta gaiaren egoerari buruzko aurrekariak.
 - Diseinu metodologikoa.
 - Emaitzak eta datuen analisia eta ondorioak.
 - Idatziaren kalitatea.
 - b **Programa edo gizarte esku-hartze politiken kasuan**
 - Proiektuaren aukeraketa eta justifikazioa.
 - Programa edo esku-hartze politika edo programaren zehaztasunak eta deskribapena.

- Ezarpen planaren eta ebaluaketa proposamenaren egokitzapena.
- Idatziaren kalitatea.

3. Defentsaren ebaluazioa

- a. Aurkezpenean erabilitako baliabideen kalitatearen balorazioa.
- b. Adierazpen-argitasunaren balorazioa.
- c. Planteatutako galderak ulertzeko eta erantzuteko gaitasunaren balorazioa.

08 BIBLIOGRAFIA

OINARRIZKO BIBLIOGRAFIA

- Alguacil, Julio (2011). *Cómo se hace un trabajo de investigación en sociología*. Madrid: Catarata
- Alonso, Luis Enrique (1998) *La mirada cualitativa*. Madrid: Fundamentos.
- Babbie, Earl (1996) *Manual para la práctica de la investigación social*. Desclée De Brouwer
- Cea, D'ancona María Ángeles (1997). *Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social*. Madrid: Síntesis
- Cubo Sixto et al. (2011). *Métodos de investigación y análisis de datos en ciencias sociales y de la salud*. Madrid: Ediciones Pirámide
- García-Ferrando, Manuel; Ibáñez, Jesús; Alvira, Francisco (2005) *El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación social*. (3° edición). Madrid: Alianza. [1989]
- García Oihane; Luxán, Marta (datarik gabe) *Gradu Amaierako Lanak Soziologian. Ikerketa sozial aplikatuak egiteko, gidatzeko eta aurkezteko argibideak. Euskararen eta etengabeko prestakuntzaren arloko errektoreordetzaren sare argitalpena*. UPV/EHU.
- Ispizua, Marian y Lavía, Cristina (2016). *La investigación como proceso: Planificación y desarrollo*. Madrid: Dextra.
- Facal, Teresa (2015) *Guía para elaborar un proyecto de investigación social*. Madrid: Paraninfo.
- León Orfelio G. y MONTERO Ignacio (1999). *Diseño de investigaciones*. Madrid: McGraw Hill
- Martínez-Palacios, Jone; Legarreta, Matxalen (sin fecha). *Guía para la inserción de citas y manejo de bibliografía en Ciencias Sociales y de la Comunicación*. Gizarte eta Komunikazio Zientzien Fakultatea/Facultad de Ciencias Sociales y de la Comunicación. UPV/EHU.
- Leary, Zinna (2004) *The Essential Guide To Doing Research*. London: Sage.
- (2017) *The Essential Guide To Doing Your Research Project*. London: Sage.
- Ruiz Olabuénaga, Jose I. (2002) *Cómo elaborar un proyecto de investigación social*. Bilbao: Universidad de Deusto, Cuadernos Monográficos.
- Valles Miguel S. (1997). *Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica profesional*. Madrid: Síntesis

SAKONTZEKO BIBLIOGRAFIA

Estrategias de integración metodológica:

Bericat, Eduardo (1998). "Capítulo 2: La legitimidad científica de la integración". En: La integración de los métodos cuantitativo y cualitativo en la investigación social. Significado y medida. Barcelona: Editorial Ariel

Callejo, Julio y Viedma, Antonio (2010). "Capítulo 2: Diseños de investigación con articulación de varias técnicas". En: Proyectos y estrategias de investigación social: la perspectiva de la intervención. Madrid: Mc Grew Hill

Diseños experimentales y cuasi-experimentales:

Babbie, Earl (1986) "8. Experiments". En: The practice of social research. Belmont: Wadsworth Publishing Co.

Campbell, Donald y Stanley, Juliand (1966) Diseños experimentales y cuasiexperimentales en la investigación social. Buenos Aires: Amorrortu

Cea D'Ancona, Maria Ángeles (1997). "8. La experimentación como estrategia de investigación social" En: Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social. Madrid: Síntesis

Diseños de evaluación:

Alvira, Francisco (1991) Metodología de la evaluación de programas. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

Callejo, Julio y Viedma, Antonio (2010) "Capítulo 6: Evaluación de programas y proyectos" En: Proyectos y estrategias de investigación social: la perspectiva de la intervención. Madrid: Mc Grew Hill

Chadwick, B et al. (1984) "12. Social impact assessment" En: Social Sciencia Research Methods. New Yersey: Prentice-Hall

Esnaola, Santiago et al. (2009). Evaluación del impacto en la salud del Plan de Reforma Integral de Uretamendi-Betolaza y Circunvalación. Vitoria-Gasteiz: Departamento de Sanidad y Consumo

Investigación-acción:

Martínez Zesar y Berrio-Otxoa, Kontxesi (2005) "Guía metodológica de prevención comunitaria a través de procesos" En: Departamento de Vivienda y Asuntos Sociales. Ir de Litros: Plan de Prevención de la Conflictividad Asociada al Consumo de Alcohol en la Calle. Vitoria-Gasteiz: Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco

Callejo, Julio y Viedma, Antonio (2010) "Capítulo 5: Proyectos de intervención: investigación-acción (IA) e investigación acción participativa (IAP)" En: Proyectos y estrategias de investigación social: la perspectiva de la intervención. Madrid: Mc Grew Hill

Investigación comparada:

Morlino Leonardo (2005) Introducción a la investigación comparada.
Madrid: Alianza Editorial

Caïs, Jordi. (1997) Metodología del análisis comparativo. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas

ALDIZKARIAK

EMPIRIA. Revista de Metodología De Ciencias Sociales:
<http://revistas.uned.es/index.php/empiria>

Revista de Investigaciones Sociológicas:
<http://www.reis.cis.es/REIS/html/index.html>

Revista Internacional de Sociología:
<http://revintsociologia.revistas.csic.es/index.php/revintsociologia>

Revista Española de Sociología: <https://recyt.fecyt.es/index.php/res/index>

Inguruak Revista Vasca de Sociología y Ciencias Políticas:
<http://www.inguruak.eus/index.php/inguruak>

Papeles del CEIC International Journal on Collective Identity Research:
<http://www.ehu.eus/ojs/index.php/papelesCEIC>

INTERNET HELBIDE INTERESGARRIAK

CISOLOG (<http://cisolog.com>)

METHODSPACE <https://www.methodspace.com>

EUSTAT (<http://www.eustat.es>)

CIS (<http://www.cis.es>)

INE (<http://www.ine.es>)

EUROSTAT (<https://ec.europa.eu/eurostat>)

GAINDEGIA (<https://www.gaindegia.eus/es>)

PROSPEKZIO SOZIOLOGIKOEN KABINETEA(<http://www.euskadi.eus/eusko-jauriaritza/ikerketa-soziologikoak/>)